

FINANSINSPEKTIONEN

Hållbarhetsrapport 2021 – klimatet i fokus

18 mars 2021

INNEHÅLL

FÖRORD	3
KLIMATET I FOKUS	6
INFORMATIONSKEDJAN BEHÖVER STÄRKAS	7
Nya EU-regler om hållbarhetsrapportering	7
Redovisning har en viktig roll	10
Global standard för hållbarhetsredovisning väntas i närtid	11
En tankeram för hållbarhetsredovisning	12
TCFD visar vägen	13
Internpris på koldioxid bidrar till att företag ställer om och hanterar risker	14
HÅLLBARHET BEHÖVER INTEGRERAS I FINANSIELL VERKSAMHET	15
Mäta och redovisa klimatrisker och climateffekter	16
SCENARIOANALYS BELYSER OMSTÄLLNINGSRISKER	18
Pilotstudie med nya metoder	18
Resultat och slutsatser av studien	20
Internationell samverkan för att utveckla nya metoder	21
FI INTEGRERAR HÅLLBARHET I VERKSAMHETEN	22
Banker	22
Försäkringsföretag	23
Värdepappersmarknaderna, fondbolag och värdepappersbolag	24
BILAGA 1. ÄR FÖRSÄKRINGSFÖRETAGENS TILLGÅNGAR FÖRENLIGA MED PARISAVTALET? – RESULTAT AV FI:S PILOTSTUDIE	25
BILAGA 2. FINANSIELLA FÖRETAGS MÄTNING OCH RAPPORTERING AV KLIMATRISKER OCH KLIMATEFFEKTER – RESULTAT AV FI:S ENKÄT30	

Förord

År 2015 beslutade riksdagen om ett nytt mål för finansmarknadspolitik: att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Finansmarknadens aktörer ska beakta miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsmässiga aspekter i sina verksamheter. Hållbarhetshänsyn har på många sätt en naturlig koppling till faktorer som finansiella företag behöver beakta för att kunna bedöma risken i sina affärsförbindelser – oavsett om det handlar om kreditgivning, försäkringsverksamhet, investeringar eller annat.

Att hantera klimatfrågan är en central del av hållbarhetsarbetet i vårt samhälle, och innebär mycket stora förändringar för många verksamheter. Både klimatförändringar och åtgärder för att ställa om till klimatneutralitet innebär risker, potentiellt stora sådana, för enskilda verksamheter såväl som för ekonomin som helhet och därmed också för det finansiella systemet. Dessutom är det många företag som marknadsför sig själva och sina produkter som gröna. Det är en välkommen utveckling, men innebär också konsumentskyddsrisiker.

FI har i uppdrag att verka för ett stabilt finansiellt system som ska bidra till en hållbar utveckling och ett högt konsumentskydd. Därför behöver vi se till att det finansiella systemet hanterar klimatrisker och bidrar till omställningen. För det behöver de finansiella företagen kunna identifiera vilka verksamheter som kommer att påverkas positivt – och negativt – av en grön strukturomvandling. Då kan de också bidra i finansieringen av investeringar för att ställa om till klimatneutralitet och ge klimatmedvetna kunder det de efterfrågar.

I år införs nya EU-regler med stor betydelse för finansmarknadens roll på hållbarhetsområdet. EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (disclosureförordningen) skärper kraven på bland annat fondbolag och försäkringsbolag att redovisa hållbarhetsrelaterad information om de verksamheter som de på olika sätt finansierar. EU-taxonomin för hållbara investeringar innebär detaljerade regler för att bedöma om en verksamhet kan definieras som miljömässigt hållbar. Likartade krav är att vänta för bankernas kreditgivning, och vi uppmanar bankerna att gå före i fråga om att uppfylla de krav som kan förväntas i kommande reglering.

De nya regelverken har tagits fram på kort tid med hög ambitionsnivå. Globala problem kräver globala lösningar och det är bra att EU, som står för en sjättedel av världsekonomin och av de globala utsläppen, ligger i framkant. Men regelverken är komplexa, och genomförandet innebär utmaningar för de finansmarknadsaktörer som omfattas. Ansvaret för att hitta former för att tillämpa disclosureförordningen och taxonomin ligger på aktörerna. FI bidrar till att underlätta det

arbetet genom att föra dialog med såväl enskilda företag som branschföreträdare, för att bemöta frågor och utveckla praxis.

Som tillsynsmyndighet kan FI bidra till att påskynda en omställning och undanröja hinder. En av våra viktigaste uppgifter just nu gäller näringslivets hållbarhetsrapporter. Skärpta redovisningskrav på näringslivet i stort är en förutsättning för att de finansiella företagen som mellanhänder ska kunna leva upp till högt ställda krav på genomlysning av finansiella exponeringar. Det behöver bli enklare för investerare och andra intressenter att förstå och jämföra information om ett företags klimatexponeringar och omställningsarbete. FI har därför tagit en aktiv roll i ett pågående internationellt samarbete för att få fram en global standard, med TCFD:s rekommendationer som utgångspunkt.¹ Vi driver också på för att fler företag redan nu ska rapportera enligt TCFD.

I rapporten beskriver vi även andra prioriterade aktiviteter på hållbarhetsområdet. Som en del i arbetet med det tilläggsuppdrag som FI haft under året har vi undersökt i vilken utsträckning de finansiella företagen frivilligt mäter och rapporterar klimatrelaterade risker och climateffekter. Vi har också gjort beräkningar på hur tillgångar i svenska försäkringsföretag förhåller sig till klimatmålen i Parisavtalet, där världens länder enades om att hålla den globala uppvärmningen under 1,5–2 grader.² För att få ner utsläppen behöver priset på koldioxid öka på många håll i världen. För att bättre förstå och hantera omställningsrisken kopplad till framtida prishöjningar förespråkar FI att företag använder internpris på koldioxid, och att de redovisar information om det externt.

Det har nu gått lite mer än fem år sedan klimatmötet i Paris. EU har presenterat en strategi för att uppnå klimatneutralitet till år 2050 och Sverige till år 2045.³ Men trots bred uppslutning kring målen så är de globala utsläppen fortfarande för höga om vi ska klara Parisavtalets mål. Enligt FN:s klimatpanel IPCC krävs det stora förändringar för att nå dit, och tiden är knapp. Vi måste agera skyndsamt, men samtidigt strategiskt och fokuserat, annars hotar på sikt en hastigare, och mer ordnad, omställning.

Finansiella företag behöver aktivt verka för en mer hållbar utveckling. Det handlar om ökad öppenhet om vilka exponeringar man har mot både fysiska klimatrisker och omställningsrisker. Det handlar även om

1 Task Force on Climate-Related Disclosures. TCFD är frivilliga rekommendationer för hur företag kan redovisa information om hur de hanterar klimatrelaterade risker och möjligheter i verksamheten.

2 Uppdrag till FI om uppföljning av finansmarknadsaktörers klimatrapportering (Fi2020/01920/FMASTAB)

3 Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre år 2045 än 1990. Därutöver kan noll i nettoutsläpp i viss mån uppnås genom ökat upptag i skog och mark, utsläppsminskningar genomförda utanför Sveriges gränser samt avskiljning och lagring av koldioxid.

att utveckla en god praxis i tillämpningen av nya regler och dela information för att lära av varandra. För att vara trovärdiga i allt mer klimatmedvetna kunders ögon, och för att säkerställa att man inte står som förlorare när priset på koldioxidutsläpp höjs, kommer finansiella företag också behöva avstå från att finansiera verksamheter som är långsiktigt miljömässigt ohållbara och saknar en realistisk strategi för omställning. En del svenska företag ligger långt fram när det gäller öppenhet och omställning. Övriga gör klokt i att höja sin ambitionsnivå och lära sig av dem som är bäst i klassen.

Stockholm den 18 mars 2021

Erik Thedéen

Generaldirektör

Klimatet i fokus

Hållbarhet är ett brett begrepp. FI har i uppdrag att arbeta för att det finansiella systemet bidrar till en hållbar utveckling i vid mening. Men det är också viktigt att prioritera i arbetet.⁴ FI fokuserar just nu på klimatfrågan, där utvecklingen innebär stora risker, både för våra samhällen och det finansiella systemet, och där det finns en bred internationell uppslutning kring behovet av förändring. Under 2020 fick FI också i uppdrag att följa upp finansmarknadsaktörers klimatrapportering.⁵

Klimatförändringarna ger upphov till stora fysiska och ekonomiska risker, både sett till deras möjliga omfattning, och hur de negativa effekterna kan slå. Vi behöver anpassa våra samhällen till de nya förutsättningar som klimatutvecklingen innebär. Själva omställningen till en fossilfri ekonomi är inte heller riskfri, och många verksamheter behöver anpassas i grunden för att överleva. Andra kommer att behöva avvecklas.

Den finansiella marknaden och finansiella företag kan bidra till en ordnad omställning, genom att göra det marknaden är bra på – att fördela kapital och risker, och sporra innovationer. Allt fler investerare efterfrågar också hållbara placeringar.

Som FI har angett i flera sammanhang ligger det inte i FI:s mandat att höja eller sänka kapitalkraven för vissa typer av exponeringar enbart för att främja en hållbar utveckling.⁶ FI kan inte heller förbjuda finansiella företag att finansiera miljömässigt ohållbara verksamheter och aktiviteter. Men FI kan, och ska, ställa krav på att finansiella företag tar hänsyn till, och hanterar, relevanta risker. Det kan innebära att finansiella företag behöver minska sin finansiering av verksamheter som inte är långsiktigt hållbara eller hålla mer kapital i förhållande till exempelvis klimatrisker. Det gäller både kortsiktiga och långsiktiga risker. Mot denna bakgrund anser FI att det också är angeläget att finansiella företag i ökad utsträckning börjar redovisa sin exponering mot miljömässigt ohållbara verksamheter, och vilka risker som följer med dessa. Det stärker också konsumentskyddet för alla de som efterfrågar hållbara finansiella produkter.

4 2 § förordning (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen, 2 §

5 Se Uppdrag till FI om uppföljning av finansmarknadsaktörers klimatrapportering (Fi2020/01920/FMASTAB)

6 Se t.ex. FI:s yttrande över promemorian En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag, <https://www.fi.se/sv/publicerat/remissvar/2020/yttrande-over-promemorian-en-oversyn-av-regleringen-for-tjanstepensionsforetag/>

Informationskedjan behöver stärkas

Intresset för hållbara placeringar ökar starkt, både bland småsparare och professionella kapitalförvaltare. Många privata aktörer är villiga att bidra till finansieringen av omställningen av våra samhällen. Men för att allokera kapital effektivt behöver investerare kunna sätta prissätta risker och möjligheter på klimatområdet. Det förutsätter att företagen som de investerar i lämnar tydlig, rättvisande och jämförbar information om hur verksamheten påverkas av klimatförändringar och om hur de arbetar för att ställa om. Att stärka denna informationskedja är idag en central uppgift för både regelgivare och näringsliv, såväl i Sverige som internationellt.

Den stora utmaningen är inte att information saknas. Många företag publicerar redan en hel del hållbarhetsrelaterad information i årsredovisningar och andra rapporter. Inom EU finns sedan några år krav på att såväl icke-finansiella som finansiella företag av en viss storlek ska lämna sådan information i samband med årsredovisningen. Men vilken information som ska lämnas mer specifikt och hur har hittills inte varit reglerat. I många fall utgår företag från olika typer av frivilliga standarder och ramverk som anger vilken information som företag bör lämna, och hur.

En utmaning är att det är svårt för investerare att bedöma hur företag påverkas finansiellt av olika hållbarhetsfaktorer, trots den information som företagen lämnar. En annan är att företag utanför EU i många fall inte omfattas av krav på hållbarhetsinformation. Sammantaget innebär det att investerare inte har ett bra beslutsunderlag.

Också finansiella företag behöver redovisa hur de integrerar relevanta hållbarhetsfaktorer i sina processer för att lämna krediter och göra investeringar. Det är en förutsättning för att förstå hur de arbetar för att kanalisera kapital till hållbara investeringar. Men det handlar också om att de behöver redogöra för hur de identifierar och hanterar hållbarhetsrisker som kan påverka deras finansiella ställning.

Det pågår en hel del arbete som syftar till att såväl de finansiella som icke-finansiella företagens hållbarhetsrelaterade information ska bli bättre, mer relevant och mer jämförbar, både inom EU och på global nivå.

NYA EU-REGLER OM HÅLLBARHETSRAPPORTERING

EU har en ambitiös handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt som EU-kommissionen antog år 2018. Som en del av arbetet med EU:s gröna giv planerar kommissionen en förnyad strategi för hållbar tillväxt. Tanken är att finansmarknaden och dess aktörer kan spela en viktig roll för att få ekonomierna i medlemsstaterna att mer och mer präglas av hållbarhetshänsyn. Den klimatomställning som är en förutsättning för att EU:s klimatmål ska nås kräver mycket betydande

investeringar som bara är möjliga om en stor del av finansieringen kan komma från den privata sektorn via finansmarknaden. Fler och fler aktörer är frivilligt aktiva i denna process men EU vill påskynda processen med hjälp av reglering.

Ett viktigt inslag i EU:s handlingsplan är regler om hur företag, såväl finansiella som icke-finansiella, redovisar hållbarhetsinformation av olika slag.

Direktivet om icke-finansiella rapporter (NFRD), som beslutades 2014 och började tillämpas 2018, innehåller krav på vissa företag att ta fram en hållbarhetsrapport i samband med årsredovisningen. Den ska innehålla en redogörelse för företagets arbete med ESG-faktorer som i direktivet benämns miljörelaterade, sociala och personrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor.

Enligt EU-kommissionens riktlinjer för hur företag kan redovisa icke-finansiell information enligt NFRD, kan företag med fördel redovisa klimatrelaterad information enligt de rekommendationer som utarbetats av TCFD.⁷

EU-kommissionen ser för närvarande över direktivet.

EU har på senare tid beslutat om två nya förordningar med regler om hållbarhetsrapportering på värdepappersmarknaden. Förordningarna kompletterar de krav på hållbarhetsrapporter som finns i NFRD. Syftet är att regleringen ska leda till en mer sammanhållen utformning av hållbarhetsrelaterad informationsgivning av olika typer av aktörer på värdepappersmarknaden.⁸

EU:s *förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar* (även kallad disclosureförordningen eller SFDR) beslutades i december 2019.⁹ Den reglerar hur finansmarknadsaktörer¹⁰ ska redovisa för sina investerare och kunder både hur de integrerar hållbarhet i verksamheten och hållbarhetsrelaterad information om de verksamheter som de på olika

⁷ Se Tillägg om rapportering av klimatrelaterad information i Kommissionens riktlinjer för icke-finansiell rapportering, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620(01)&from=EN)

⁸ Den 7 december 2020 publicerade FI närmare information om reglerna och om tidtabellen för lagstiftningsarbetet inom EU, <https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2020/nya-regler-om-hallbarhetsrapportering/>

⁹ Förordning (EU) 2019/2088.

¹⁰ Med finansmarknadsaktörer avses bl.a. fondbolag, försäkringsbolag och finansiella rådgivare. Kreditinstitut omfattas endast om de tillhandahåller portföljförvaltning och då endast för den delen av verksamheten.

sätt finansierar. I förordningen tillämpas samma breda definition av hållbarhet som i direktivet om icke-finansiella rapporter (NFRD).¹¹

I juni 2020 kom *taxonomiförordningen* som innehåller regler för att avgöra när en ekonomisk verksamhet ska anses vara miljömässigt hållbar.¹² Förordningen berör fler aktörer. Den ställer krav på att de företag som omfattas av direktivet om icke-finansiella rapporter ska bedöma hur stor andel av deras verksamhet som uppfyller kriterierna för att anses vara miljömässigt hållbar. Förordningen innebär också att de finansmarknadsaktörer som omfattas av disclosureförordningen och som erbjuder miljömässigt hållbara finansiella produkter, ska informera om i vilken utsträckning de underliggande investeringarna i varje sådan produkt är investerade i verksamheter som uppfyller kriterierna enligt taxonomin.

Genom taxonomin får vi en gemensam utgångspunkt för vad som är att betrakta som en miljömässigt hållbar verksamhet. Det blir möjligt att identifiera och jämföra olika placeringar utifrån hur väl de bidrar till att nå en hållbar ekonomi. Tanken är att taxonomin ska ligga till grund för framtida EU-standarder och märkning av hållbara finansiella produkter. Taxonomin omfattar i ett första steg kriterier som en verksamhet ska uppfylla för att den ska anses bidra till att begränsa klimatförändringarna eller till att anpassa samhället till dem. I ett andra steg utökas den till att inkludera kriterier som kopplar till EU:s övriga fyra miljömål: hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser, omställning till en cirkulär ekonomi, förebyggande och begränsning av miljöförstöring samt återställande av biologisk mångfald och ekosystem. För att få kallas miljömässigt hållbar ska en verksamhet dessutom leva upp till vissa krav när det gäller skyddet för anställda.

Först ut att börja tillämpas är disclosureförordningen. Från och med den 1 januari 2022 ska finansiella företag börja redovisa hållbarhetsfaktorer i regelbundna rapporter. Men redan från och med den 10 mars 2021 är finansmarknadsaktörer skyldiga att lämna särskild hållbarhetsinformation på sin webbplats och i upplysningar som lämnas innan avtal ingås.

Företagen behöver arbeta aktivt med att anpassa sig till nya regler

I detta skede av arbetet fokuserar FI på att se till att företagen jobbar aktivt med att anpassa sig till de nya kraven och sedan börja tillämpa dem allteftersom de börjar gälla. En viktig del i det arbetet är att föra dialog med branschen för att informera om och diskutera vad de nya reglerna innebär, samt bemöta deras frågor. FI genomförde därför under året en rad rundabordssamtal, möten med branschföreningar och andra dialogmöten. Exempel på förberedelser som FI kommunicerat att

¹¹ Direktiv (EU) 2014/95.

¹² Förordning (EU) 2020/852.

företagen kan genomföra är att systematiskt identifiera hållbarhetsfaktorer i verksamheten och se över hur hållbarhetsrisker kan hanteras i företagets egna processer för styrning och rapportering. När det gäller taxonomiförordningen börjar den visserligen inte tillämpas förrän i januari 2022. Men det är viktigt att företagen redan nu tar höjd för de nya krav som följer även av dessa regler.

FI har också deltagit i utformningen av det förslag på tekniska tillsynsstandards (RTS) som den gemensamma kommittén för de europeiska tillsynsmyndigheterna för den finansiella sektorn (Europeiska bankmyndigheten, EBA, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Eiopa, och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Esma) nyligen presenterat för EU-kommissionen.¹³ Dessa standarder anger mer i detalj den information som företagen ska lämna enligt de nya kraven. Under en period kommer disclosureförordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar att vara tillämplig innan de tillhörande delegerade akterna – tillsynsstandarderna – har trätt i kraft. Under denna övergångsperiod kan dock utkastet till delegerade akter utgöra en viktig vägledning. FI har därför ställt sig bakom det uttalande som den gemensamma kommittén gjort, där kommittén rekommenderar myndigheter och finansmarknadsaktörer att i sina förberedelser utgå från utkastet till delegerade akter.¹⁴

REDOVISNING HAR EN VIKTIG ROLL

Många tänkbara effekter av klimatutvecklingen och omställningen är negativa för företag som inte anpassar sin verksamhet i tid. Det handlar om de direkta fysiska risker som kan innebära att tillgångsvärden förstörs, eller att produktions- och leveransflöden rubbas. Men det handlar också om marknadsdrivna förändringar när efterfrågan och priset på insatsvaror förändras. I kombination med ett förväntat ökat pris på koldioxidutsläpp kan en sådan utveckling få långtgående effekter på kassaflöden och resultat. Företagens resultat kan också påverkas av ökade kostnader för investeringar för att minska utsläpp och utveckla ny teknik. Samtidigt kan företag med hållbar inriktning och utveckling uppleva en ökad efterfrågan, vilket kan ha en positiv påverkan på kassaflöden och resultat, och på företagets värde.

Det blir allt tydligare att hållbarhetsfaktorer påverkar företags exponering för risker och möjligheter, och att det därmed påverkar företagets värde. Men trots den hållbarhetsinformation som företag lämnar kan investerare i dag i många fall inte bedöma hur företag i

¹³ Se EU-förslag om tekniska standarder för hållbarhetsredovisning, <https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2021/eu-forslag-om-tekniska-standarder-for-hallbarhetsredovisning/>

¹⁴ Se EU-myndigheter vägleder om kommande hållbarhetsrapportering, <https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2021/eu-myndigheter-vagleder-om-kommande-hallbarhetsrapportering/>

ekonomiska termer påverkas av utvecklingen, eller hur deras exponering mot hållbarhetsrisker och -möjligheter utvecklas på sikt. Orsakerna är flera. Det handlar bland annat om att företag sällan uttrycker konsekvenserna av hållbarhetsfaktorer i ekonomiska termer, och att informationen i många fall är bakåtblickande snarare än framåtblickande. Men det handlar också om att företagens hållbarhetsrapportering i dag huvudsakligen utgörs av en årlig rapport som ger en ögonblicksbild av företagets hållbarhetsarbete och exponering mot hållbarhetsrisker som externa intressenter kan ha svårt att följa upp under räkenskapsårets gång. Det kan jämföras med den finansiella redovisningen, där företags årsredovisning och delårsrapporter tillsammans syftar till att till investerare, kunder och andra externa intressenter ge en komplett, relevant och aktuell information om verksamheten och hur företagets resultat utvecklas.

För att informationen om risker och möjligheter till följd av klimatutvecklingen och omställningen ska bli fullt ut användbar behöver investerare bättre förstå de finansiella konsekvenserna som följer av dem och hur dessa kan komma förändras över tid. Ett ökat fokus på hållbarhet innebär också att investerare vill ha mer av löpande och uppdaterad rapportering om hur företagets hållbarhetsarbete utvecklas, inklusive hur väl företagen lyckas uppfylla de mål de satt upp, exempelvis om minskade utsläpp.

Exakt hur klimatutvecklingen kommer att se ut eller hur omställningen kommer att genomföras vet ingen. Därför behöver företag arbeta framåtblickande och bedöma, utifrån olika scenarier, vilka de finansiella konsekvenserna kan bli. Även om det inte alltid sker särskilt mycket på kort sikt, till exempel mellan två kvartal, kan det finnas behov av att företagen också under räkenskapsåret, exempelvis i delårsrapporterna, redovisar utvecklingen för några centrala hållbarhetsindikatorer utifrån sina uppsatta klimatmål. Sammantaget skulle detta kunna bidra till en ökad öppenhet och också ge investerare och andra intressenter bättre möjligheter att sätta press på företag med stora omställningsrisker.

GLOBAL STANDARD FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNING VÄNTAS I NÄRTID

Finansiella företag är ofta mellanhänder. En förutsättning för att de ska kunna leva upp till högt ställda krav på genomlysning av sina egna exponeringar, är att de verksamheter som de är motpart till också öppet redovisar hållbarhetsinformation om verksamheten. I dag brister den informationen i enhetlighet och jämförbarhet.

För FI som tillsynsmyndighet är det därför en prioriterad fråga att få på plats en enhetlig standard för hållbarhetsredovisning som säkerställer att investerare får den information som de behöver och som också uppfyller krav på tillförlitlighet och jämförbarhet.

Utmaningen är global till sin karaktär. Därför driver vi arbetet mot en lösning tillsammans med tillsynsmyndigheter runt om i världen. Det gör vi genom den globala organisationen för värdepapperstillsyn, Iosco, där FI leder en arbetsgrupp inom hållbar finans. Iosco spelade en nyckelroll när den globala standarden för finansiell redovisning, IFRS, togs fram för 20 år sedan.

Två globala initiativ som togs under hösten 2020 visar vägen framåt. För det första har de ledande organisationerna som tar fram standarder och riktlinjer för hållbarhetsredovisning, däribland SASB (Sustainability Accounting Standards Board) och GRI (Global Reporting Initiative), enats om att arbeta för en mer sammanhängande och enhetlig hållbarhetsredovisning globalt. För det andra har organisationen bakom IFRS föreslagit att de ska sätta upp en förvaltningsstruktur för hållbarhetsredovisning liknande den som finns för finansiell redovisning. Dessa initiativ är tänkta att samordnas. Målet är att IFRS ska kunna utgå från standardsätternas arbete när de nu ska ta fram en global standard för hur företag ska redovisa hållbarhetsrelaterad information.

Även denna gång har Iosco tagit en aktiv roll för att säkerställa att en framtida standard uppfyller de krav på innehåll och trovärdighet som krävs för att den ska kunna bli en integrerad del av regelverket på redovisningsområdet. Arbetet går framåt i ett mycket högt tempo och FI väntar sig att de inblandade parterna inför nästa klimattoppmöte COP26, som hålls i Glasgow i början av november i år (2021), kommer att kunna presentera ett förslag på hur en sådan standard kan se ut.

EN TANKERAM FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNING

Som ett led i att utveckla FI:s tankeram kring hållbarhetsredovisning gav vi under 2020 Torkel Strömsten, som forskar inom redovisning vid Handelshögskolan i Stockholm, i uppdrag att skriva en rapport som syftar till att sätta in arbetet med hållbarhetsredovisning i ett större sammanhang kopplat till den finansiella redovisningens grundläggande funktioner, syfte och utveckling med tiden.¹⁵

I rapporten beskrivs bland annat utvecklingen av hållbarhetsrapportering i relation till den finansiella rapporteringen. Fokus ligger på de klimatrelaterade riskerna och hur dessa kan bli en del av den finansiella rapporteringen. I rapporten konstaterar författaren att det finns ett behov av att skapa en enhetlig global standard och vikten av att revidera hållbarhetsinformationen. Det kan i

¹⁵ Hållbarhetsrapportering och behoven av ökad transparens och jämförbarhet, se <https://www.fi.se/sv/publicerat/rapporter/rapporter/2020/hallbarhetsrapportering-och-behoven-av-okad-transparens-och-jamforbarhet/>. Se också Strömsten, T. (2021) *On the interface between financial and sustainability reporting: Climate Related Financial Consequences*. Misum Academic Insights. Mars 2021

sin tur leda till ökad transparens och jämförbarhet och också ökad tillit till den information som företagen lämnar.

TCFD VISAR VÄGEN

Det kan vara frestande för företag att avvakta med egna insatser på området hållbarhetsredovisning i väntan på en global bindande standard. FI menar att företagen har allt att vinna på att arbeta med att förbereda sig redan nu. Om ett företag tidigt arbetar med frågor om till exempel egen riskanalys, datainhämtning och hur informationen ska presenteras bygger det upp erfarenhet som innebär att företaget är bättre förberett för att snabbt kunna uppfylla kommande krav. Att det svenska näringslivet redan nu ökar sina ansträngningar kan också bidra till en skyndsam och ordnad omställning genom att bana väg för finansieringen av de stora investeringar som behövs.

Ett lämpligt första steg är att redovisa i enlighet med TCFD-rekommendationerna. Det är också i linje med EU-kommissionens riktlinjer för hur företag kan redovisa icke-finansiell information enligt direktivet om icke-finansiella rapporter (NFRD).¹⁶ TCFD:s rekommendationer ger god vägledning och är uppbyggda kring fyra centrala delar i ett företags verksamhet: styrning, strategi, riskhantering samt mått och mål. En nyligen publicerad rapport från TCFD visar att 1 600 bolag i världen nu följer rekommendationerna i någon utsträckning. Och ett antal länder, inklusive Storbritannien och Nya Zeeland, har aviserat att man kommer att införa tvingande lagstiftning för företag att följa TCFD.

I Sverige rapporterar i dag 19 procent av de största bolagen som är noterade på Stockholmsbörsen enligt TCFD:s rekommendationer, även om företagen har kommit olika långt i det arbetet. 10 procent av företagen har officiellt ställt sig bakom TCFD, och därmed förbundit sig att i sin redovisning rapportera enligt rekommendationerna.¹⁷

TCFD är i dag frivilligt i EU, men kommer sannolikt att bli mer bindande för större företag framöver, exempelvis till följd av den pågående översynen av direktivet om icke-finansiella rapporter. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Esma, pekar varje år ut vilka områden tillsynsmyndigheterna ska prioritera. De börsnoterade företagens klimatredovisning utgör en sådan prioritering i år, bland annat med hänvisning till kommissionens rekommendationer att följa TCFD.¹⁸

¹⁶ Se Tillägg avseende rapportering av klimatrelaterad information i Kommissionens riktlinjer för icke-finansiell rapportering, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620(01)&from=EN)

¹⁷ Uppgift från konsultföretaget 2050:s Transparensindex för 2020.

¹⁸ Se European common enforcement priorities for 2020 annual financial reports, https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-1041_public_statement_on_the_european_common_enforcement_priorities_2020.pdf

INTERNPRIS PÅ KOLDIOXID BIDRAR TILL ATT FÖRETAG STÄLLER OM OCH HANTERAR RISKER

En viktig del av arbetet med förbättrad hållbarhetsredovisning är att identifiera information och mått som kan spegla företags sårbarhet för omställningen. Ett sådant mått är företags internpris på koldioxid, det vill säga en kostnad som företaget själv tar fram, för sina koldioxidutsläpp. Bakgrunden är att priset på koldioxidutsläpp ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är för lågt i stora delar av världen. Det leder till för lite investeringar för att ställa om våra samhällen till låga utsläpp. Det innebär också att en del företag som är lönsamma i dag kan få problem vid en mer samhällsekonomiskt korrekt prissättning. Ett för lågt pris är därmed ett problem både ur ett effektivitets- och stabilitetssperspektiv.

FI tog därför under 2020 ett initiativ att på både nationell och internationell nivå verka för att företag i ökad utsträckning redovisar ett internpris. Ett antal företag i Sverige och globalt använder redan internpris. FI har kommunicerat att det gärna får bli fler, och att företag också bör redovisa informationen externt. Under det gångna året har vi fört en dialog med både icke-finansiella och finansiella företag i Sverige om hur de använder, eller skulle kunna använda, internpris. Som en del i det arbetet publicerar FI också en analys där vi redogör för ekonomiska argument för att använda internpris och hur företag kan arbeta med verktyget.¹⁹

Att arbeta med internpris på koldioxid är ett sätt för företag att bättre förstå de finansiella konsekvenserna av framtida klimatåtgärder och därmed riskerna det innebär att inte ställa om. Det kan skapa drivkrafter internt att ställa om mot en mer hållbar verksamhet. Det kan även öka näringslivets stöd för ett högre marknadspris på koldioxidutsläpp. Om företag också redovisar hur de arbetar med internpris kan det underlätta för investerare och andra externa intressenter att identifiera omställningsrisker.

¹⁹ Se FI-analys 30: Internpris på koldioxid – vad och varför?

Hållbarhet behöver integreras i finansiell verksamhet

Hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter skiljer sig i flera avseenden inte från andra typer av risker och möjligheter som kan kopplas till finansiella företags verksamheter. FI har i flera sammanhang också kommunicerat att frågorna bör vara en naturlig del av de finansiella företagens arbete. Finansiella företag ska göra en samlad riskbedömning och i den analysen förväntar vi oss att de tar hänsyn till hållbarhetsfaktorer som är relevanta för deras verksamheter. Dessa hänsyn ska de finansiella företagen integrera i sina processer för att lämna krediter, göra investeringar och teckna försäkringar.

En förutsättning för att uppnå detta är att finansiella företag integrerar hållbarhet i styrningen av verksamheten. Och för att kunder och andra intressenter ska förstå hur de finansiella företagen arbetar med frågorna behöver de också redovisa vilka mål de har i arbetet, och hur de konkret arbetar för att uppnå dem.

Många finansiella företag gör betydande insatser för att öka andelen hållbara investeringar och hållbara krediter i sina portföljer. Det är ett viktigt bidrag till finansieringen av omställningen till ett hållbart samhälle, och ett sätt för dem att dra fördel av de möjligheter som följer av omställningen. Samtidigt behöver finansiella företag också hantera de finansiella risker som blir en konsekvens av både klimatutvecklingen och omställningen. De klimatmål som majoriteten av världens länder ska leva upp till innebär att verksamheter som släpper ut stora mängder växthusgaser, som är beroende av fossila insatsvaror eller vars affärsmodeller förutsätter fortsatt låga priser på utsläpp är utsatta för omfattande omställningsrisker. Genom att investera i sådana verksamheter utsätter sig finansiella företag för motsvarande risker. De kan i förlängningen också innebära risker för den finansiella stabiliteten.

På kort och kanske medellång sikt är många av de företag som är verksamma i näringar med stark negativ klimatpåverkan lönsamma. Att finansiera sådana verksamheter behöver därför inte innebära några omedelbart förestående kreditrisker eller investeringsrisker. Men i ett något längre perspektiv kan klimatåtgärder, till exempel i form av stigande koldioxidpriser, medföra risker för förluster för banker och andra finansiella företag som står för finansieringen av dessa verksamheter.

När ett enskilt finansiellt företag inte hanterar risker ordentligt kan det gå dåligt för det företaget, vilket även kan drabba konsumenter och investerare. Men när man på systemnivå misslyckas med att identifiera, mäta och prissätta risk kan det bli betydligt större konsekvenser. Därför behöver finansiella företag arbeta långsiktigt i

sin riskhantering, och se över sin finansiering av miljömässigt ohållbara verksamheter. Det kan handla om att dra ner på finansieringen av vissa typer av verksamheter, eller ställa krav på att företag med starkt negativ klimatpåverkan skyndsamt arbetar för att ställa om verksamheten i hållbar riktning.

FI har tidigare kartlagt hur de finansiella företagen integrerar hållbarhetsfaktorer i allmänhet, och klimatfaktorer specifikt, i sina verksamheter och hur de informerar om det.²⁰ Resultaten har följts upp i tillsynsdialogen. FI ser en ökad insikt bland finansiella företag om de finansiella effekter som följer av klimatförändringar och omställning, och att allt fler arbetar för att beakta frågorna i sina verksamheter.

MÄTA OCH REDOVISA KLIMATRISKER OCH KLIMATEFFEKTER

Som ett led i ett tilläggsuppdrag från regeringen under 2020 har FI följt upp hur långt svenska finansiella företag har kommit i arbetet med att mäta och informera om klimatrisker och klimateffekter. FI skickade under hösten en enkät till majoriteten av alla försäkringsföretag samt ett urval större banker och fondbolag.

Resultaten, som beskrivs mer utförligt i bilaga 2 till denna rapport, bekräftar att företagen arbetar med frågorna, men på många sätt fortfarande är i en uppstartsfas. Endast ett fåtal företag har processer på plats för hela kedjan av arbetet med att identifiera, mäta, bedöma och hantera klimatrisker. Företagen anger bland annat en brist på verktyg och data som viktiga orsaker. Det är problematiskt, och FI förväntar sig att företagen sätter till resurser för att värdera riskerna och förstå konsekvenserna av dem. I det arbetet bör företagen utgå från befintliga verktyg för att bredda sin förståelse för riskernas omfattning, men även aktivt delta i utvecklingen av metoder och praxis på området.

Många företag analyserar förekomsten av olika typer av omställningsrisker kopplade till exempelvis fossila bränslen och de fysiska risker i sina portföljer som följer av till exempel en höjning av havsnivån och extrema väderhändelser. Färre mäter däremot hur deras portföljer förhåller sig till klimatmålen i Parisavtalet. Ännu färre redovisar resultaten externt.

Att företag är öppna med hur de arbetar med hållbarhet är ett viktigt beslutsunderlag för investerare och kunder. Rapporteringen kan också utgöra ett internt strategiskt verktyg som bidrar till att företag genomlyser sin verksamhet och blir medvetna om risker och möjligheter.

²⁰ Se rapporterna Integrering av hållbarhet i företagsstyrningen, FI-tillsyn 6: Hållbarhetsinformation i fonder resp. FI-tillsyn 7: Hållbarhetsperspektiv vid kreditgivning till företag – en uppföljning <https://www.fi.se/sv/publicerat/rapporter/>

Företagens enkätsvar bekräftar att den publika rapporteringen är viktig, och att frivilliga rapporteringsinitiativ bidragit till ökad öppenhet och medvetenhet om klimatrisker. Företagen beskriver att rapporteringen har bidragit till att de internt ökat sitt fokus på klimatrisker, och att de ställer högre krav på leverantörer och de kunder de finansierar.

Majoriteten av de företag som omfattas av årsredovisningslagens krav på hållbarhetsrapport utgår helt eller delvis från frivilliga ramverk och standarder i sin redovisning. Många anser att det är nödvändigt för att uppfylla kraven i årsredovisningslagen. I en kartläggning som FI genomförde 2018 konstaterade vi att reglerna endast på ett övergripande plan anger den information som företag ska lämna.²¹ En tydlig trend är att TCFD har gått från att vara bland de viktigaste frivilliga rekommendationerna som företagen följde 2018 till att vara den viktigaste 2020. Ökat fokus på TCFD kan vara ett tecken på att företagen är medvetna om och förbereder sig för den internationella regelutvecklingen. Vissa finansiella företag uppmanar också de företag som de investerar i att tillämpa TCFD. Fondbolag lyfter också fram EU-kommissionens icke-bindande riktlinjer för redovisning av icke-finansiell information, som en viktig standard som de följer.

Företagen upplever samtidigt att hållbarhetsrapportering kräver stora resurser. Flera lyfter också fram att redovisningsramverken är spretiga. Behovet av att utveckla en bästa praxis, och att ta del av andras erfarenheter för att komma vidare i arbetet, är även något som företag tagit upp i tillsynsdialogen med FI. Under det gångna året har FI därför bjudit in till flera rundabordssamtal där företag kan dela information och lära av varandra.

Av enkätsvaren framgår att majoriteten av företagen ser ett behov av åtgärder från regering och andra aktörer för att förbättra mätning av klimatrisker och climateffekter. De anser till exempel att regelverk och definitioner behöver harmoniseras och att myndigheter bör kunna bistå med relevanta data och modeller. Vidare anser man att regering och myndigheter bör bidra till tydlighet kring, och harmonisering av, de regelverk och initiativ som för närvarande finns på hållbarhetsområdet.

21 Se rapporten Integrering av hållbarhet i företagsstyrningen,
<https://www.fi.se/sv/publicerat/rapporter/>

Scenarioanalys belyser omställningsrisker

Klimatförändringarna och klimatomställningen inbegriper många och stora förändringar under lång tid, i komplexa ekologiska och sociala system. Då är det svårt att sja om framtiden. Osäkerheten tilltar på längre tidshorisonter och inslaget av genuin osäkerhet, där risker är särskilt svåra att översätta till sannolikheter, är betydande.

När osäkerheten är stor är det viktigt att arbeta med scenarioanalys. Det gäller både finansiella företag och myndigheter som bedriver tillsyn och bevakar systemrisk. Att företag gör scenarioanalyser är också en av TCFD:s rekommendationer.

Scenarioanalys är ett systematiskt sätt att analysera och gestalta olika tänkbara utfall av osäkra framtidsförhållanden. Sådana analyser kan bidra till att belysa och acceptera osäkerhet. Det kan också öka förmågan att hantera oväntade utfall. Det hjälper företag och myndigheter att fatta välgrundade beslut, i den meningen att de leder till acceptabla utfall trots stor osäkerhet.²²

Riskhantering, där scenarioanalys är ett verktyg, är en kärnuppgift för många finansiella företag. I det arbetet ska företag inkludera klimatrelaterade risker som har materiell betydelse för verksamheten. Affärsmodeller som bygger på ett lågt pris på koldioxidutsläpp, för att de släpper ut stora mängder koldioxid eller är beroende av fossilintensiva insatsvaror, är sårbara för prishöjningar på koldioxid. Det är ett exempel på *omställningsrisk*, alltså risk som följer av förändringar av marknaden eller samhällets åtgärder för att begränsa skadeverkningarna på klimatet, och inte från klimatförändringen i sig. Scenarioanalys kan underlätta hanteringen av sådana risker. Det kan även underlätta för att styra om kapitalflöden till klimatomställning hållbara investeringar.

PILOTSTUDIE MED NYA METODER

Ett sätt att räkna på omställningsrisk i finansiella företag är att analysera hur förenliga exponeringarna är med nationella eller globala klimatmål. Ett särskilt relevant klimatscenario är att den globala uppvärmningen begränsas i enlighet med Parisavtalet. Allt fler investerare efterfrågar information om i vilken utsträckning ett företags verksamhet i ett framåtblickande perspektiv är förenligt med Parisavtalets mål. I ett brev till 36 av Europas största företag, verksamma inom energi, råvaror och transporter, framförde nyligen institutionella investerare en förväntan på företagen att redovisa hur de påverkas av Parisavtalets åtagande att begränsa den globala

²² Se Wedebrand C. (2020). *Planering under osäkerhet. Om att planera för de okända inom krisberedskapen, totalförsvaret och andra områden*. FOI-R--4972—SE.

uppvärmningen. Undertecknarna företräder ett kapital på omkring 90 000 miljarder kronor, eller nära 20 gånger svensk BNP.²³

FI har nyligen genomfört en pilotstudie på försäkringsföretag, med hjälp av Pacta-verktyget, som syftar till att mäta i vilken utsträckning portföljer med finansiella tillgångar är i linje med klimatscenarier.²⁴ Analysen fokuserar på vilken andel av försäkringsföretagens portföljer som är investerade i koldioxidintensiva sektorer och hur portföljerna förhåller sig till klimatmålen enligt Parisavtalet.²⁵ Underliggande data avser investeringar i aktier och företagsobligationer, men sedan några månader tillbaka finns även en variant av verktyget som gör det möjligt att analysera bankers kreditexponeringar.²⁶

Ett syfte med studien var att öka FI:s kunskaper om själva ansatsen i den här typen av analyser, snarare än det specifika verktyget. Att öka transparensen kring omställningsrisker är också en del av FI:s uppdrag.²⁷ Finansiella företag behöver själva göra den här typen av analyser. Det är i sig ett skäl för tillsynsmyndigheter att utveckla sin förståelse för metoderna, men FI behöver också kunna göra egna beräkningar.

Försäkringsföretagen är relevanta att studera eftersom de har stora tillgångar och ofta är långsiktiga ägare. Hur de väljer att investera sitt kapital under förvaltning kan därmed spela stor roll. Företag inom skade- och återförsäkring har också ett egenintresse av att underlätta för omställningen, eftersom stora och svårbedömda risker kan få försäkringsmarknader att fungera sämre. Klimatutvecklingen kan också innebära att vissa kriterier för att företagen ska kunna erbjuda försäkring framöver inte längre kommer kunna anses vara uppfyllda. Det handlar till exempel om att en skada, för att vara försäkringsbar, ska vara plötslig och oförutsedd.²⁸ Mot den bakgrunden förordade Axa, ett av Europas största försäkringsföretag, nyligen en samverkan mellan försäkringsföretag i syfte att driva på för att försäkringsföretagens placeringar ska vara i linje med Parisavtalet.²⁹

23 Se <https://www.iigcc.org/download/iigcc-letter-to-european-companies-on-paris-aligned-accounts/?wpdmdl=4006&masterkey=5fab9c5af24f>. Se även IIGCC (2020). [IIGCC (2020), *Investor Expectations for Paris-Aligned Accounts*. London: Institutional Investors Group on Climate Change.]

24 Se bilaga 1 för en närmare beskrivning av Pacta-verktyget.

25 De klimatrelevanta sektorerna som omfattas är energi, biltillverkning, utvinning av olja, kol och gas, stål och cementtillverkning, flygtrafik och frakt med skepp.

26 Se <https://www.transitionmonitor.com/pacta-for-banks-2020/>

27 2020 fick FI en utökad uppdragsbeskrivning om att FI ska arbeta för att det finansiella systemet bidrar till en hållbar utveckling. Därtill fick FI ett tilläggsuppdrag ifrån Finansdepartementet, att följa och vidta nödvändiga åtgärder inom ramen för det frivilliga initiativet "Enhancing Transparency and Aligning Private Financial Flows with the Paris Agreement".

28 https://www.svenskforsakring.se/globalassets/faktablad/svensk-forsakring-faktablad/k5_klimatblad.pdf

29 <https://www.axa.com/en/magazine/AXA-celebrates-the-fifth-anniversary-of-the-Paris-Agreement-and-calls-for-new-commitments>

RESULTAT OCH SLUTSATSER AV STUDIEN

Överlag tyder analysen på att svenska försäkringsföretags placeringar inte är i linje med Parisavtalet. Beräkningarna indikerar att en majoritet av försäkringsföretagen avviker negativt från ett klimatscenario i linje med Parisavtalet.

Analysen, som beskrivs närmare i bilaga 1, visar också att försäkringsföretagen överlag har små exponeringar mot koldioxidintensiva sektorer i förhållande till deras totala tillgångar. Det kan indikera att de har begränsade *direkta* omställningsrisker i portföljen. Men det finns enskilda försäkringsföretag som har relativt stora exponeringar, vilket kan peka på höga direkta omställningsrisker. För att kunna avgöra det behövs vidare analys.

Ansatsen i Pacta tillgodoser ett viktigt behov, att analysera tillgångsportföljer i förhållande till klimatscenarier. Analysverktyget är lovande och tillgängligt för alla att använda. Men de kvantitativa resultaten bör tolkas med försiktighet av flera skäl.³⁰ Ett är att analysen i pilotstudien avgränsas till ett urval av företagsobligationer och aktier i det som i analysverktyget definieras som *klimatrelevanta sektorer*, där det finns klimatrelevanta data att tillgå. Övriga sektorer och värdepapper, som statsobligationer eller bankernas säkerställda obligationer, blir inte belysta. Eftersom försäkringsföretagen har stora exponeringar mot sådana obligationer, ger analysen alltså en högst partiell bild av läget. Endast drygt 6 procent av försäkringsföretagens aktieinnehav, och knappt 1 procent av deras obligationsinnehav, klassificerades som koldioxidintensiva. Det innebär att exponeringar mot andra typer av verksamheter, som också kan vara utsatta för omställningsrisker av både direkt och indirekt karaktär, inte beaktas. Därmed underskattar analysen sannolikt försäkringsföretagens exponeringar mot verksamheter som kan vara sårbara för en omställning.

Pilotstudien har ökat vår förståelse för hur den här typen av analysverktyg fungerar och hur väl de fångar klimatrisker. Metoderna har fortfarande brister men det sker en snabb utveckling på området. Beräkningarna förutsätter också stora mängder data på ett område där informationen än så länge är långt ifrån heltäckande. Samtidigt blir tillgången till data allt bättre, mot bakgrund av en stor efterfrågan på klimatrelaterad information och skärpta krav på företagens klimatrelaterade information. Därmed kommer analysmöjligheterna att bli allt bättre. FI kommer att fortsätta att bygga kompetens på området, och delta i det arbete som pågår, inte minst på internationell nivå, med att utveckla och tillämpa verktyg som ger oss en bättre bild av klimatriskerna i de finansiella företagens verksamheter. Vi uppmuntrar finansiella företag att också göra det, och att de är med

³⁰ För en mer utförlig diskussion om styrkor och begränsningar med verktyget, se bilaga 1.

och bidrar till metodutveckling och ökad öppenhet kring omställningsriskerna i sina verksamheter.

INTERNATIONELL SAMVERKAN FÖR ATT UTVECKLA NYA METODER

FI deltar aktivt i det internationella arbetet med att bedöma hur klimatrisker överförs till det finansiella systemet och att utveckla metoder för att mäta riskerna. Arbete pågår bland annat inom det globala nätverket Network for Greening the Financial System (NGFS), Baselkommittén och Europeiska systemrisknämnden (ESRB).

Under året ledde FI ett arbete inom nätverket NGFS med att analysera hur banker världen över tar hänsyn till klimatrelaterade risker i sin utlåning, och hur de arbetar med att bedöma de klimatrelaterade riskerna i sina krediter. I analysen ingår två svenska banker.

Analysen visar att banker tar hänsyn till klimatrelaterade risker i allt större utsträckning, men att det samtidigt är svårt att klassificera krediter utifrån risknivån ur ett klimatperspektiv. Det finns flera orsaker till detta, bland annat att det saknas en internationell klassificering och gemensam uppfattning om vilka tillgångar som är klimatmässigt hållbara eller ohållbara. Detta åtgärdas till viss del med den kommande EU-taxomin. Ytterligare en orsak är att det ännu saknas verktyg som möjliggör en framåtblickande analys av dessa risker.

Arbetet med att analysera eventuella skillnader i risk mellan miljömässigt hållbara och miljömässigt ohållbara tillgångar fortsätter. Därutöver deltar FI också i det arbete med klimatrelaterade finansiella risker som Baselkommittén påbörjade i början av 2020. Arbetet syftar till att närmare belysa hur klimatrisker överförs till det finansiella systemet samt vilka metoder som kan användas för att mäta riskerna. Baselkommittén kommer att publicera rapporter under det första halvåret 2021. Slutsatserna i dessa kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet.

FI integrerar hållbarhet i verksamheten

FI:s uppdrag och verksamhet på hållbarhetsområdet är mångfacetterat. Som framgått av de tidigare avsnitten i rapporten handlar mycket om att delta i utvecklingen av reglering och standarder, att verka för ett effektivt införande av regelverk i Sverige och att driva på för bättre informationsgivning från alla berörda företag. Men FI har också som målsättning att hållbarhet ska bli en naturlig del av den löpande uppföljningen av företag under tillsyn.

Under 2021 kommer vi att prioritera att, utifrån kommande regelverk på EU-nivå, vägleda och följa upp företagens arbete med hållbarhet och hur de rapporterar om det. Varje företag har ett eget ansvar att säkerställa att de kan efterleva reglerna. FI kan bidra till och underlätta det arbetet genom att föra en dialog med såväl enskilda företag som branschföreträdare, för att bemöta frågor och utveckla praxis.

Vår ambition är att svenska finansiella företag ska vara i framkant i tillämpningen av de nya kraven och vi kommer att särskilt uppmärksamma detta i vår uppföljning. Vi ska också fortsätta att mäta de klimatrelaterade riskerna i de finansiella företagens portföljer. Och vi kommer att vara fortsatt aktiva i arbetet med att ta fram globala standarder för hållbarhetsredovisning.³¹

Nedan redogör vi för några aktiviteter på hållbarhetsområdet som vi avser genomföra i närtid.

BANKER

På bankområdet integrerar vi nu hållbarhetsperspektivet i granskningen av affärsmodellrisker och kreditrisker. Det handlar om att utveckla och anpassa metoderna att bedöma dessa riskslag så att hållbarhetsaspekter kan fångas av dem.

Inom ramen för affärsmodellsanalys kommer arbetet att fokusera på hur bankerna beaktar hållbarhetsrisker när de bedömer lönsamhetsutsikterna i sina affärsplaner och strategiska planer.

När det gäller bedömningen av kreditrisk kommer metoden att anpassas för att omfatta hållbarhetsaspekter i bankernas riskhanteringsarbete, men även inneboende risker i bankernas kreditportföljer.

Planen är att i årets löpande riskbedömning av bankerna inkludera en bedömning av hållbarhetsaspekterna inom dessa två områden. Som ett led i detta planerar FI att ställa ett antal frågor till bankerna om deras exponeringar och strategier kring hållbarhet i samband med de

³¹ <https://www.fi.se/sv/publicerat/sarskilda-pm-beslut/2021/finansinspektionens-prioriterade-omraden-for-2021/>

återkommande tillsynsmötena. Vi kommer även att göra övergripande bedömningar av bankernas kreditportföljer utifrån exponeringar mot sektorer som riskerar att vara särskilt utsatta för hållbarhetsrisker.

FI uppmanar banker att gå före kommande rapporteringskrav. Ökad transparens om vilka klimatrelaterade risker bankerna har i sina kreditportföljer och hur kreditgivningen förhåller sig till klimatmål är ett prioriterat område. För andra verksamheter än kreditgivning ställs ökade krav på transparens i och med den EU-reglering som är under införande. På bankområdet är likartade regelkrav under utformning. Redan idag finns det långtgående och detaljerade förslag från den europeiska bankmyndigheten EBA på hur banker ska redovisa hållbarhetsrisker i sina pelare 3-rapporter.³²

FI anser att det är angeläget att även banker redan nu i ökad utsträckning börjar redovisa sina exponeringar mot omställningsrisker. FI uppmanar därför bankerna att gå före i fråga om denna kommande rapportering. En sådan mer transparent redovisning kan omfatta en detaljerad redovisning av dels utlåningsvolymerna till företag i klimatpåverkande sektorer i absoluta belopp respektive som andel av totalportföljen, dels vilken miljöpåverkan denna utlåning har uttryckt i termer av till exempel koldioxidutsläpp. Ökad öppenhet om omställningsriskerna i kreditportföljerna förutsätter att bankerna i ökad utsträckning börjar tillämpa analysverktyg, som exempelvis Pacta, som bidrar till att få en bättre bild av riskerna i olika exponeringar och portföljernas förenlighet med klimatmålen.

FI kommer att föra dialog med bankerna i dessa frågor, och kommer att återkomma under våren med hur också vi går vidare i arbetet med att mäta de klimatrelaterade riskerna i bankernas kreditportföljer.

FÖRSÄKRINGSFÖRETAG

FI fortsätter att utveckla riskanalyser för tillsyn av försäkringsföretagen med utgångspunkt från både enkätundersökningen av företagens hållbarhetsarbete och pilotstudien med Pacta-verktyget som genomfördes 2020. FI har genom denna informationsinsamling fått utökad kunskap om företagens arbete och hur långt de har kommit med integreringen av hållbarhet i sina verksamheter, styrning och riskhantering. Detta kommer att användas i utvecklingen av den risk- och effektklassificering som ligger till grund för vårt arbete med hållbarhetsrelaterade risker och dessas effekter.

Pilotstudien med Pacta-verktyget har gett oss en uppfattning om försäkringsföretagens exponeringar mot klimatrelevanta sektorer.

³² <https://www.eba.europa.eu/eba-launches-public-consultation-draft-technical-standards-pillar-3-disclosures-esg-risks>

Under 2021 kommer FI att arbeta vidare med Pacta och analysera hur det kan användas i tillsynen och för att kvantifiera omställningsrisker.

Hållbarhetsaspekter i företagens egna risk- och solvensbedömningar (Orsa) är något som är under utveckling hos försäkringsföretagen. FI följer hur företagen hanterar hållbarhetsrelaterade risker i rapporterna och deltar aktivt i det pågående europeiska arbetet med att integrera hållbarhetsfrågor i granskningen av företagens egna risk- och solvensbedömningar.

FI kommer liksom försäkringsföretagen fortsätta att arbeta med genomförandet av kommande EU-regelverk på hållbarhetsområdet. Utöver att analysera hur regelverken ska införlivas i tillsynen har FI dialog med branschen för att informera och bemöta företagens frågor.

Regeringen beräknas inom kort lägga fram ett lagförslag som innebär en utveckling av regelverket för tjänstepensionsföretag. Med anledning av detta avser FI att remittera föreskrifter som innebär lägre kapitalkrav för investeringar i infrastruktur om de uppfyller vissa hållbarhetskriterier.

VÄRDEPAPPERSMARKNADERN, FONDBOLAG OCH VÄRDEPAPPERSBOLAG

Under 2020 genomfördes en rättslig analys för att identifiera relevanta regelverk som i dag inkluderar hållbarhetsaspekter. Analysen är ett viktigt bidrag till arbetet med att identifiera hållbarhetsrelaterade risker i företagen och med att utforma tillsynen, och kommer att uppdateras årligen.

Under 2021 kommer FI att lägga stort fokus på att integrera nya EU-krav i tillsynen. De nya regelverken – främst disclosureförordningen och taxonomiförordningen – innebär att såväl företagen som FI är i en intensiv utvecklingsfas där mycket av arbetet syftar till att få processer på plats och utveckla praxis. En viktig del i detta är en fortsatt tät dialog med branschen – rundabordssamtal, möten med branschföreningar och andra dialogmöten – med syfte att diskutera och informera om ny lagstiftning och svara på företagens frågor.

FI kommer i marknadstillsynen också att bevaka så kallad grön målning, det vill säga om företag beskriver sina verksamheter och produkter som mer hållbara än vad de i praktiken är, i syfte att öka sin försäljning eller lättare få tillgång till finansiering. Det finns också en risk att fondsparare får betala en för hög avgift. FI planerar därför att kartlägga några av de fonder som använder hållbarhet eller liknande begrepp i namn eller information till konsumenterna. Kartläggningen kommer i första hand att beröra fondbolag som FI inte tidigare analyserat hållbarhetsarbetet hos och fonder där FI av något annat skäl bedömer att det skulle kunna finnas en risk att det förekommer grön målning.

Bilaga 1. Är försäkringsföretagens tillgångar förenliga med Parisavtalet? – resultat av FI:s pilotstudie

Under 2020 genomförde FI en pilotstudie på försäkringsföretag, med hjälp av Pacta-verktyget, som syftar till att mäta i vilken utsträckning portföljer med finansiella tillgångar är i linje med klimatscenarioer.

Vad är Pacta?

Pacta, Paris Agreement Capital Transition Assessment, är ett verktyg som mäter i vilken utsträckning portföljer med finansiella tillgångar är i linje med klimatscenarioer. Pacta-verktyget är framtaget av organisationen 2 Degree Investing Initiative (2DII), en tankesmedja vars arbete delvis är finansierat av Europakommissionen.

Pacta-verktyget gör det möjligt att uppskatta hur stor andel av en tillgångsportfölj som är investerad i verksamheter som släpper ut stora mängder koldioxid. Med utgångspunkt från det, och från tillgänglig information om hur dessa verksamheters produktion och utsläpp kommer att förändras under de kommande fem åren, mäter Pacta-verktyget hur portföljen förhåller sig till olika klimatscenarioer. Verktyget gör det därmed möjligt att uppskatta om investeringarna i en portfölj i ett framtidsblickande perspektiv på fem år är i linje med klimatmålen i Parisavtalet.

Pacta-verktyget utgår i analysen från olika typer av data som kopplas ihop till ett dataset. Det handlar om

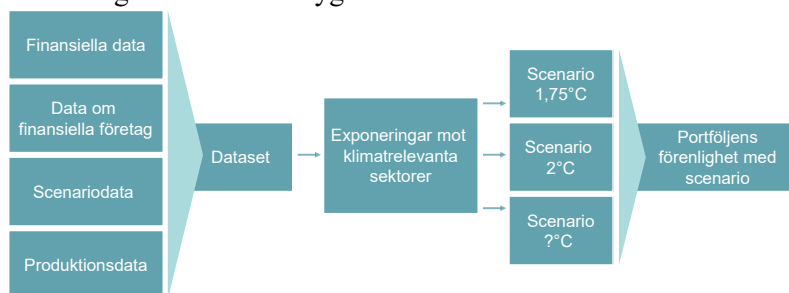
- finansiella data om företag i klimatrelevanta sektorer (se nedan)
- data om dessa företags nuvarande produktion samt hur de kommunicerat att den kommer att utvecklas under de kommande fem åren
- scenarion för klimatutvecklingen som OECD-ländernas samarbetsorgan för energifrågor, IEA, tar fram
- företagsspecifika data om de finansiella företagen som ingår i analysen och om deras tillgångar

Pacta-verktyget analyserar finansiella företags exponeringar mot företag i så kallade klimatrelevanta sektorer. Enligt 2DII:s beräkningar utgör företag i klimatrelevanta sektorer cirka 7–8 procent av alla världens företag, och beräknas stå för omkring 80 procent av de globala koldioxidutsläppen från företag. De klimatrelevanta sektorerna som Pacta-verktyget analyserar är följande.

- energi
- biltillverkning
- utvinning av olja
- utvinning av kol

- utvinning av gas
- ståltillverkning
- cementtillverkning
- flygtrafik
- frakt med skepp

1. Så fungerar Pacta-verktyget

Källa: FI

Anm. I ett första steg kopplar Pacta-verktyget ihop data från de olika källorna till ett samlat dataset. Med hjälp av informationen analyserar verktyget hur stor andel av en portfölj som är investerad i företag i så kallade klimatrelevanta sektorer. Därefter genomförs en scenarioanalys. Då beräknas skillnaden mellan de underliggande verksamheternas planerade produktion och den produktion som är tillåten givet ett valt klimatscenario. Informationen aggregeras för att bedöma hur förenlig en portfölj är med scenariot.

Inom de flesta klimatrelevanta sektorer, som energisektorn, finns det verksamheter som släpper ut stora mängder koldioxid och sådana som släpper ut små mängder koldioxid. Detta tas hänsyn till i analysen genom att verksamheterna delas upp i kategorier utifrån deras koldioxidintensitet.

Koldioxidintensiva teknologier	Icke-koldioxidintensiva teknologier
Tillverkning av bilar med förbränningsmotorer	Förnyelsebar energi
Energi från kol	Vattenkraft
Energi från olja och gas	Eldriven stålproduktion
Utvinning av olja och gas	Kärnkraft
Utvinning av kol	Tillverkning av elbilar
All form av transport/frakt	
Flygtrafik	
Cementindustrin	
Traditionell ståltillverkning	

FI:s pilotstudie

FI genomförde under 2020 en pilotstudie med Pacta-verktyget. Med hjälp av verktyget analyserade FI tillgångsportföljerna för ett urval försäkringsföretag. Utifrån analysen har FI uppskattat försäkringsföretagens exponeringar mot verksamheter som släpper ut stora mängder koldioxid, och som på grund av det kan vara sårbara vid en omställning. Med hjälp av den scenarioanalys som verktyget möjliggör har vi också analyserat om försäkringsföretagens tillgångsportföljer är i linje med ett 1,75 gradersscenario utvecklat av

IEA. På det sättet har FI kunnat bedöma hur försäkringsföretagens portföljer förhåller sig till klimatmålet i Parisavtalet.

I studien ingick skade- och livförsäkringsföretag som rapporterar sina tillgångsinnehav i enlighet med Solvens 2-regelverket. FI har i analysen inkluderat de tillgångsinnehav där försäkringsföretagen själva bär den finansiella risken för placeringarna. Därmed ingår inte innehav i fond- och depåförsäkringar.

Resultat och analys

Som framgår i tabell 1 nedan kunde Pacta-verktyget identifiera och klassificera 63 procent av försäkringsföretagens aggregerade aktie- och obligationsinnehav.³³ Drygt 6 procent av dessa aktieinnehav respektive knappt 1 procent av obligationsinnehaven utgör exponeringar mot företag i någon av de klimatrelevanta sektorerna. Dessa siffror bör jämföras med de 7–8 procent företag globalt som enligt 2DII:s klassificering ingår i de klimatrelevanta sektorerna.

Tabell 1. Aggregerade resultat
miljoner kronor

	Obligationer	Aktier	Totala placeringstillgångar
Totala värdet på försäkringsföretagens portföljer	1 125 013	1 063 430	3 355 322
Värdet på portföljen som matchats av Pacta-verktyget	705 170	672 152	1 377 323
Andel av portföljen som matchats av Pacta-verktyget	63 %	63 %	41 %
Exponeringar mot klimatrelevanta sektorer enligt Pacta-verktyget	6 249	43 %	49 412
Andel av matchad portfölj som utgör exponeringar mot klimatrelevanta sektorer	0,89 %	6,42 %	3,59 %

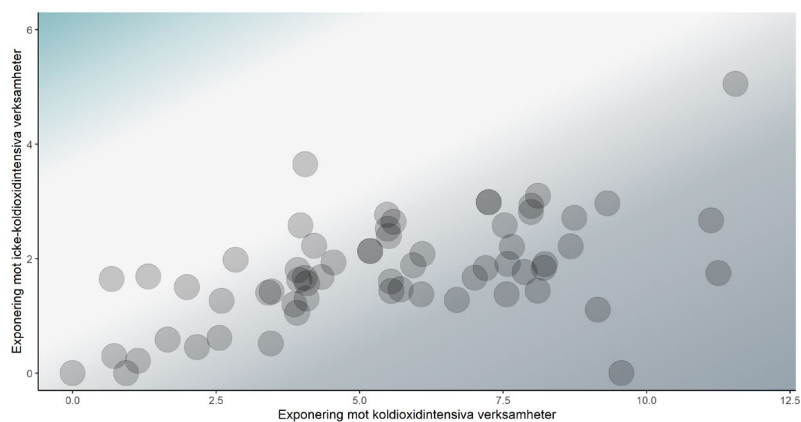
Anm. Totala placeringstillgångar. Aktie- och obligationsposterna inkluderar även andelar i aktier- och räntefonder fördelat på underliggande tillgång. Totalposten omfattar samtliga tillgångar även sådana som inte ingått i analysen, som statsobligationer och säkerställda obligationer. Statsobligationer och säkerställda obligationer utgör 76 procent av livförsäkringsföretagens respektive 59 procent av skadeförsäkringsföretagens räntebärande tillgångar.

De flesta försäkringsföretag har en större andel exponering mot koldioxidintensiva teknologier än icke-koldioxidintensiva teknologier (se diagram 2). Men andelen investeringar i koldioxidintensiva teknologier skiljer sig i hög grad åt mellan försäkringsföretagen.

³³ Det innebär att verktyget inte har kunnat identifiera resterande innehav, och därmed inte heller kunnat bedöma om dessa utgör exponeringar mot de angivna klimatrelevanta sektorerna.

2. Exponeringar mot klimatrelevanta sektorer

Procent

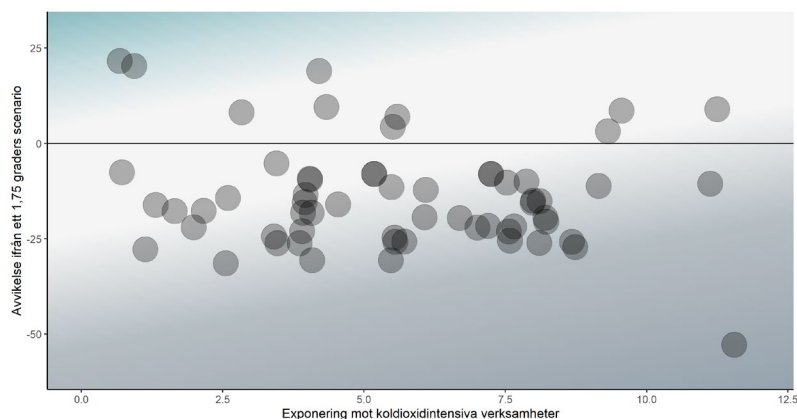
Källa: FI

Anm. Diagrammet avser andelen av försäkringsföretagens tillgångsportföljer som är investerade i klimatrelevanta sektorer, uppdelat på koldioxidintensiva respektive icke-koldioxidintensiva verksamheter.³⁴

Pacta-verktyget visar att försäkringsföretagens totala exponeringar mot klimatrelevanta sektorer är små i absoluta termer. Men trots relativt små exponeringar mot koldioxidintensiva verksamheter investerar majoriteten av försäkringsföretagens inte på ett sätt som är i linje med ett 1,75 gradersscenario utvecklat av IEA. Därmed är deras tillgångsportföljer inte heller förenliga med klimatmålen i Parisavtalet. Det indikerar att koldioxidintensiva företag som försäkringsföretagen investerar i inte planerar att ställa om, eller ställer om för långsamt.

3. Investeringars förenlighet med ett 1,75 gradersscenario och exponering mot koldioxidintensiva verksamheter

Procent

Källa: FI

Anm. Försäkringsföretag vars investeringar inte är i linje med scenariot har en negativ avvikelse, och hamnar under strecket i diagrammet.

³⁴ Analysen beaktar storleken på försäkringsföretagens exponeringar i absoluta tal, i diagrammet illustreras dock endast andelen exponeringar utan beaktande av storlek.

Resultatet indikerar att försäkringsföretagen endast i liten grad är exponerade mot direkta omställningsrisker i form av exponeringar mot verksamheter med stora utsläpp av koldioxid. Men det finns företag som har relativt sett större exponeringar och som samtidigt avviker i hög grad från det valda scenariot (till höger i diagram 3). Det kan indikera att de har relativt sett större *direkta* omställningsrisker i sin portfölj. För att kunna avgöra detta behöver ytterligare analyser genomföras.

Även om resultaten överlag tyder på små exponeringar mot verksamheter i koldioxidintensiva sektorer ska det inte tolkas som att företagen totalt sett har små omställningsrisker. Det finns flera skäl till detta:

- Analysen avgränsas här till försäkringsföretagens innehav i ett urval av företagsobligationer och aktier i de klimatrelevanta sektorer, och för de tillgångar där det finns klimatrelevant data att tillgå om den underliggande verksamheten. Det innebär att endast en mycket liten andel av företagens portföljer ingår i analysen.
- Exponeringar i övriga delar av portföljerna, till exempel mot verksamheter som är beroende av fossila insatsvaror i sin produktions- eller leveranskedja, kan också utgöra omställningsrisker av både direkt och indirekt karaktär. För att kunna dra slutsatser om de totala omställningsriskerna behöver analysen omfatta försäkringsföretagens exponeringar mot företag i andra sektorer av näringslivet, och också andra typer av värdepapper, som statsobligationer eller bankernas säkerställda obligationer.³⁵
- Analysen är förhållandevis statisk, och den tar inte heller hänsyn till de spridningseffekter eller indirekta effekter som klimatrelaterade omställningsrisker kan innebära.
- Beräkningarna är känsliga för underliggande antaganden, exempelvis i fråga om teknologisk utveckling.

Att försäkringsföretagens placeringar inte är förenliga med målen i Parisavtalet indikerar att de koldioxidintensiva företag som de är exponerade mot inte har planer på att ställa om, eller att de ställer om i en för långsam takt. Försäkringsföretag kan därmed behöva ha en aktiv dialog med dessa företag om vilka omställningsplaner de har, för att bättre förstå omställningsriskerna och hur de bör hanteras.

³⁵ Statsobligationer och säkerställda obligationer utgör 76 procent av livförsäkringsföretagens respektive 59 procent av skadeförsäkringsföretagens räntebärande tillgångar.

Bilaga 2. Finansiella företags mätning och rapportering av klimatrisker och climateffekter – resultat av FI:s enkät

Som ett led i det tilläggsuppdrag som FI fick under 2020 har FI följt upp hur långt de svenska finansiella företagen har kommit i sitt arbete med att mäta och informera om klimatrisker och climateffekter. FI skickade under hösten en enkät till majoriteten av alla försäkringsföretag samt ett urval större banker, fondbolag och värdepappersbolag. Sammanlagt 10 banker, 15 fond- och värdepappersbolag samt 108 försäkringsföretag besvarade enkäten. Nedan redogör FI aggregerat för de svar som företagen lämnat.

Av enkätsvaren framgår att många av respondenterna arbetar med frågor om hur klimatrisker och climateffekter ska mätas, hanteras och redovisas. Många anger också att de har ambitioner att utveckla sitt arbete ytterligare. Endast ett fåtal av respondenterna anger att de har processer på plats för hela kedjan av arbetet med att identifiera, mäta, bedöma och hantera klimatrisker. Det är flera som har processer för att identifiera risker, medan färre har processer för att mäta dem. De finansiella företag som påbörjat ett arbete med att mäta riskernas omfattning nämner ett antal analysverktyg som de utgår från, som Pacta, Trucost och Beyond Ratings. De finansiella företagen anger bristen på verktyg och data som viktiga orsaker till att man inte har kommit längre. Men några anger att de saknar resurser eller att frågorna inte är en affärsprioritet. Och några enstaka bedömer att de har begränsad eller ingen exponering mot klimatrelaterade risker.

Mer än hälften av respondenterna anger att de bedömer de klimatrelaterade riskerna i sina portföljer och i specifika exponeringar. Men vilka risker som analysen omfattar skiljer sig åt. Samtliga företagstyper bedömer fysiska risker utifrån naturskador och extrema väderhändelser. Exempelvis anger de tillfrågade bankerna att de bedömer fysiska risker i kreditexponeringarna (till exempel bolån och utlåning till jord- och skogsbruk). När det kommer till omställningsrisker fokuserar många på risker som följer av hårdare klimatreglering. Banker samt fond- och värdepappersbolag lyfter fram att de också analyserar omställningsrisker i form av marknadsrisker, till exempel förändrat konsumentbeteende och förändrad efterfrågan, samt risker som följer av teknikutvecklingen. I analysen av riskerna utgår de finansiella företagen ofta från både kvantitativa och kvalitativa bedömningar.

När det kommer till climateffekter nämner fler än hälften av respondenterna att de gör en bedömning av exponeringarnas koldioxidutsläpp. Färre än hälften mäter däremot hur deras portföljer förhåller sig till klimatmålen i Parisavtalet, även om några har planer

på att göra det i framtiden. Väldigt få av respondenterna anger att de redovisar resultaten externt.

På ett övergripande plan är publicering av klimatrelaterad information en fråga som engagerar många företag. Företagen beskriver att rapporteringen har bidragit till att de internt ökat sitt fokus på klimatrisker, och att de också ställer ökade krav på leverantörer och de kunder man finansierar. De frivilliga initiativen har också gjort att företagen gjort framsteg när det gäller att mäta, förstå och definiera klimatrelaterade risker, och att integrera dem i sina verksamheter. Samtidigt anger företagen att de behöver bli ännu bättre på att just mäta och rapportera sina risker.

Majoriteten av de företag som omfattas av årsredovisningslagens krav på hållbarhetsrapport utgår helt eller delvis från frivilliga ramverk och standarder i sin redovisning. Många anser att det är nödvändigt för att uppfylla kraven i årsredovisningslagen. Bland de försäkringsföretag som inte omfattas av krav på hållbarhetsrapportering är det endast ett fåtal som frivilligt informerar om klimatrisker och climateffekter.

En tydlig trend är att TCFD har gått från att vara en av de viktigaste frivilliga standarderna och rekommendationerna som finansiella företag använde 2018 till att vara den allra viktigaste 2020. Andra standarder och rekommendationer som många företag anger att de använder är UN PRI, GRI och UN Global Compact. Fondbolagen anger också att de i sitt arbete använder sig av EU-kommissionens icke-bindande riktlinjer för redovisning av icke-finansiell information.

Företagen framhåller att TCFD:s rekommendationer ger bra vägledning om den information som behöver lämnas och att de har en bra struktur. Företagen anger att eftersom rekommendationerna är etablerade bidrar de också till ökad transparens och harmonisering.

Respondenterna lyfter fram ett antal utmaningar när det kommer till hållbarhetsrapporteringen. Många upplever att det kräver stora resurser att redovisa i enlighet med ramverken. Flera lyfter också fram att ramverken är spretiga och att det saknas en bästa praxis för hur man ska arbeta med dem.

Av enkätsvaren framgår att majoriteten av företagen ser behov av åtgärder från regering och andra aktörer. De anser till exempel att regelverk och definitioner behöver harmoniseras och att myndigheter bör kunna bistå med relevanta data och modeller. Vissa företag efterfrågar också att nationella ramverk införs för mätning och rapportering, även om de påpekar att de kommande EU-regelverken bör utvärderas först. Vidare anser man att regering och myndigheter bör bidra till tydlighet kring, och harmonisering av, de regelverk och initiativ som för närvarande finns på hållbarhetsområdet.

FI har också fått i uppdrag att analysera hur de frivilliga hållbarhetsinitiativ som bankerna förbundit sig till bidrar till ökad

transparens och ökad integrering av hållbarhetsfaktorer i bankernas verksamhet och hur transparensen kring detta kan förbättras. I en kartläggning från 2018 drog FI slutsatsen att bankerna i större utsträckning än tidigare tar hänsyn till hållbarhetsaspekter generellt, och miljö- och klimataspekter specifikt, i sin kreditgivning till företag. Överlag överensstämmer bilden av bankernas arbete med den generella beskrivning som presenteras ovan. Bankerna har gjort framsteg, men mer behöver göras. Den stora majoriteten av de tillfrågade bankerna följer både TCFD och andra frivilliga hållbarhetsinitiativ. De nämner flera fördelar med dem. De mest framträdande är att initiativen ökar transparensen samt att de har ökat medvetenheten om och bidragit till att sätta fokus på klimatrisker inom organisationen. Flera banker anser att initiativen leder till tydliga och heltäckande metoder för hållbarhetsrapportering. Utöver att initiativen har lett till att bankerna blivit bättre på att rapportera om klimatrisker, bidrar de till att de blivit bättre på att mäta, förstå och definiera klimatrisker, och också integrera riskerna i verksamheten.

Bankerna nämner också flera utmaningar med att följa frivilliga initiativ. Bland annat innebär det ett omfattande och resurskrävande arbete. Initiativen är ofta spretiga och det saknas en bästa praxis för hur de ska tillämpas. Mindre banker upplever vidare att globala initiativ ofta är svåra att tillämpa för mindre, lokala aktörer. Bankerna pekar på ett antal områden där fortsatta insatser krävs. Det handlar bland annat om att bankerna behöver bli bättre på att samla in och bearbeta extern data och att integrera klimatrisker i existerande processer. För att kunna påverka sina kunder till ökad hållbarhet ser bankerna också ett behov av att bättre kunna bedöma hur klimatrisker kan påverka enskilda engagemang.

FI:s sammantagna bedömning utifrån företagens enkätsvar är att det – på ett övergripande plan – pågår många initiativ i branschen, vilket visar att många finansiella företag arbetar med frågorna. Men på många sätt är de fortfarande i en uppstartsfas i arbetet med att integrera klimatfaktorer i sina verksamheter och i informationsgivningen. De finansiella företagen efterfrågar också stöd och ledning i det arbetet, när det kommer till vad som ska göras, och hur.

Enkätsvaren visar att många finansiella företag kan behöva både tillsätta mer resurser och öka sin kompetens för att frågorna ska omhändertas på ett samlat sätt. Erfarenheten visar att nya risker som saknar tydliga definitioner och analysmetoder lätt kan underskattas. Att finansiella företag inte mäter riskerna kan innebära att de inte är medvetna om relevanta direkta och indirekta faktorer som kan påverka den totala risknivån i en investering. Då kan det i efterhand visa sig att de inte har tagit till tillräckliga åtgärder för att hantera riskerna.

Enkätsvaren bekräftar att de finansiella företagen anser att den publika rapporteringen är viktig ur både interna och externa perspektiv, och att

frivilliga rapporteringsinitiativ bidragit både till ökad öppenhet kring, och medvetenhet om, klimatrisker. Även om det inte går att dra några heltäckande slutsatser tyder svaren på att företag som inte har krav på sig att redovisa klimatrelaterad information i många fall inte frivilligt redovisar sådan information. FI anser att det är viktigt att finansiella företag börjar arbeta aktivt med att integrera klimatrelaterade faktorer i sina verksamheter, även om de inte har krav på sig att redovisa sådan information. Ett naturligt första steg i arbetet kan vara att systematiskt identifiera såväl klimat- som hållbarhetsfaktorer i den egna verksamheten och se över hur de kan integreras i hanteringen av hållbarhetsrisker i relevanta processer och i informationsgivningen. Det är rimligt att företag anpassar arbetet till den egna verksamhetens inriktning och storlek.

Av företagens svar framgår tydligt att de frivilliga standarder och rekommendationerna är viktiga i företagens arbete med att redovisa enligt de regler som hittills gällt. Reglerna i årsredovisningslagen anger endast på ett övergripande plan vilken information som företag ska lämna. I en kartläggning som FI genomförde 2018 konstaterade vi att det ofta var svårt att utläsa hur finansiella företag mer konkret arbetar med hållbarhets- och klimatfrågor och vilket praktiskt genomslag deras policyer på området får i verksamheten. De finansiella företagens beskrivningar av hur hållbarhetsrelaterade risker identifieras och hanteras var i många fall också otydliga.

FI konstaterar att de finansiella företagen fortsatt lämnar begränsat med extern information om sitt klimatarbete och sina klimatrisker. Behovet av att utveckla en bästa praxis och få ta del av andras erfarenheter för att komma vidare i arbetet är något som företagen tagit upp i sina svar och också i våra dialoger med dem. Under det gångna året har FI därför bjudit in till flera rundabordsamtal för att bidra till att företag kan dela information och lära av varandra. Detta är också en viktig del i FI:s pågående arbete med den nya EU-regleringen.

Ett ökat fokus på TCFD bland finansiella företag kan vara ett sätt att förbereda sig för den internationella regelutvecklingen. Vissa finansiella företag uppmanar också de företag som de finansierar att tillämpa TCFD. I den rollen har den finansiella sektorn en viktig möjlighet att bidra till att näringslivet som helhet ligger i framkant i hållbarhetsrapporteringen, och att de redan nu börjar anpassa sig till de internationella regler om hållbarhetsredovisning som är under utveckling.

